

การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการปฏิบัติ
ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสทิงพระวิทยา
อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา*

THE DEVELOPMENT OF KLUY - PEANG - OR FLUTE PLAYING SKILLS BY USING A
PRACTICAL LEARNING PROCESS COMBINED WITH SKILL EXERCISES OF MATHAYOM
SUKSA 2 STUDENTS AT SATING PHRA WITTHAYA SCHOOL,
SATING PHRA DISTRICT, SONGKHLA PROVINCE

วรเพชร พหลุโล*, เกตติว บุญปรการ, ชุตินา ทศโร

Woraphet Phahulolo, Kettawa Boonprakarn, Chutima Thusaro

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา ประเทศไทย

Faculty of Education Degree, Hatyai University, Songkhla, Thailand

*Corresponding author E-mail: woraphet41992@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการเป่าขลุ่ยเพียงออโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกทักษะระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน 2) ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกทักษะ ใช้วิธีวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสทิงพระวิทยา อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา จำนวน 36 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้กระบวนการปฏิบัติ จำนวน 4 แผน 12 ชั่วโมง แบบประเมินทักษะปฏิบัติการเป่าขลุ่ยเพียงออ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการประเมินความเหมาะสม พบว่า ผ่านเกณฑ์ แบบสอบถามความพึงพอใจได้ค่าความเที่ยงตรง .67 - 1.00 ได้ค่าความเชื่อมั่น .98 ผ่านเกณฑ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะปฏิบัติการเป่าขลุ่ยเพียงออโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 2) ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะการเป่าขลุ่ยด้วยกระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกทักษะโดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.74, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือ กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X}$ = 4.89, S.D. = 0.32) รองลงมา ได้แก่ นักเรียนชอบที่ได้ฝึกปฏิบัติจากเครื่องดนตรีจริง ($\bar{X}$ = 4.86, S.D. = 0.35) นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน และพอใจที่ได้เรียนรู้การเป่าขลุ่ยเพียงออ ($\bar{X}$ = 4.83, S.D. = 0.38)

คำสำคัญ: ทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ, การจัดการเรียนรู้, แบบฝึกทักษะ

* Received July 27, 2023; Revised August 25, 2023; Accepted September 4, 2023

Abstract

The purposes of this research article are 1) to compare Kluy - Peang - Or flute practice skill by learning management with practical process combined with skill exercises during pre - learning and post - learning, 2) to study the satisfaction towards learning management of Kluy - Peang - Or flute practice skill by providing a practical process learning management together with a skill exercises using a quasi - experimental research method. The sample consisted of 36 Mathayom Suksa 2 students at Sathing Phra Witthaya School, Sathing Phra District, Songkhla Province. It was obtained by cluster random sampling using the classroom as a random unit. The tools used were the learning management 4 plan 12 hours, the Kluy - Peang - Or flute practice skill exercises, and the satisfaction questionnaire. Check the quality of the tools by assessing their suitability and found that they pass the criteria. The satisfaction questionnaire had an accuracy value of .67 - 1.00, a confidence value of .98, found that it passed the criteria. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and t - test dependent. The results showed that 1) the Kluy - Peang - Or flute practice skills by learning management with practical process combined with skills exercises after learning were higher than before learning at the statistical significance level of .001. 2) the overall satisfaction towards Kluy - Peang - Or flute skill learning management with practical process and skill exercises was at the highest satisfaction level ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.44), when considered individually, it was found that students were satisfied at the highest level, that is, satisfaction with learning activities that promote self - learning ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.32), followed by students who liked to practice with real musical instruments ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.35), students were enthusiastic about learning and were satisfied with learning to play the Kluy - Peang Or flute ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.38)

Keywords: Kluy - Peang - Or Flute Playing Skills, Learning Management, Skill Exercises

บทนำ

ในปัจจุบันหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง 2563 ได้บรรจุการเรียนการสอนดนตรีไว้ในสาระดนตรีซึ่งอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยระบุไว้ว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงามสุนทรีย์ภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ ดังนั้น กิจกรรมทางศิลปะจะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ตลอดจนนำไปสู่พัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) วิชาดนตรีเป็นวิชาที่สามารถพัฒนาให้นักเรียนมีร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต เข้าใจถึงประวัติความเป็นมาของวัฒนธรรมด้านดนตรี ตลอดจนทำให้นักเรียนค้นพบศักยภาพของตนเองในด้านดนตรี มีความสามารถในการแสดงออกตามความสามารถของตนเองที่มีอยู่ ด้วยเจตคติ สมาธิ และเข้าใจปัญหา เพื่อสะท้อนวัฒนธรรมทั้งของตนเองและวัฒนธรรมอื่น ๆ (จรัญ กาญจนประดิษฐ์, 2554) แนวคิดนี้สอดคล้องกับการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่กล่าวว่า ดนตรีเป็นวิชาหนึ่งที่สามารถพัฒนาให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ การคิด ที่เป็นเหตุเป็นผลถึงวิธีการทางดนตรี ประวัติความเป็นมาของรูปแบบดนตรี เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นและรากฐานทางวัฒนธรรม

การเรียนรู้ดนตรีทำให้นักเรียนรู้รูปแบบ วิธีการทำงาน ตลอดจนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกอย่างอิสระ ทำให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดัดแปลง จินตนาการ สุนทรียภาพ เห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทยและสากล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ขลุ่ยเพียงออจัดเป็นเครื่องดนตรีประเภทเป่าไม่มีลิ้น เดิมทำด้วยกระบอกไม้รวกปล้องยาว ๆ ไขว้ช่องทางปลายแต่ต้องแทงทะลุข้อ พัฒนาขึ้นจากการผิวปากของคน มีใช้ในวงดนตรีไทยมาตั้งแต่สมัยอยุธยา (เจริญ กาญจนประดิษฐ์, 2554) งานศึกษาของ ธรณีสหินอ่อน ได้กล่าวถึงขลุ่ยเพียงออไว้ว่า การบรรเลงขลุ่ยเพียงอนั้น ดำเนินทำนองโดยวิธีเก็บข้างเป่าโหยหวนบ้าง โดยยึดทำนองของฆ้องวงใหญ่ของแต่ละเพลงเป็นแนวทาง ขลุ่ยเพียงออบรรเลงอยู่ในวงเครื่องสาย วง มโหรี และวงปี่พาทย์ไม้นวม และยังเป็นหลักเทียบเสียงของวงเครื่องสายและวงมโหรีอีกด้วย (ธรณีสหินอ่อน, 2557)

เมื่อพิจารณาบริบทของการเรียนการสอนวิชาดนตรีไทยโรงเรียนสทิงพระวิทยา มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 152 คน นักเรียนต่อห้องประมาณ 30 - 40 คน ซึ่งถือว่ามีความหนาแน่นมากพอสมควรในการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ทำให้มีข้อจำกัดในเรื่องจำนวนเครื่องดนตรีไทยมีไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ส่งผลต่อการเรียนการสอนวิชาดนตรีไทยไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน จากการสังเกตการณ์เรียนการสอนของผู้วิจัยและสอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนวิชาดนตรีไทย พบว่า นักเรียนไม่มีพื้นฐานการเป่าขลุ่ยเพียงออขาดองค์ความรู้พื้นฐาน หลักการบรรเลงที่ถูกต้อง นักเรียนจึงเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนขลุ่ยเพียงออ ซึ่งส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีไทยของโรงเรียน (โรงเรียนสทิงพระวิทยา, 2564); (วรรณกร สุวรรณวงศ์, 2564) ประกอบกับปัญหาขาดครูผู้สอนวิชาดนตรี อีกทั้งปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสทิงพระวิทยา อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ได้จัดนักเรียนเข้าชั้นเรียนแบบคละกัน ระหว่างนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนระดับอ่อน ปานกลาง กับนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนระดับสูงอยู่ในห้องเรียนเดียวกัน ซึ่งได้ถือว่านักเรียนในชั้นเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนที่แตกต่างกัน นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มนักเรียนที่เรียนอ่อน มักจะเรียนไม่ทันเพื่อน รวมทั้งปัญหาการขาดเรียนของนักเรียน ทำให้เรียนไม่ทันเพื่อน ซึ่งเป็นปัญหาต่อการจัดการเรียนการสอนของครูเป็นอย่างมาก อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาดนตรีของโรงเรียนสทิงพระวิทยา อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ยังมีปัญหาในการขาดครูผู้สอนในด้านดนตรีโดยตรง จึงทำให้การถ่ายทอดความรู้ด้านดนตรีในส่วนที่ยากต่อความเข้าใจนั้นเป็นไปได้ยากมากยิ่งขึ้น (วรรณกร สุวรรณวงศ์, 2564)

การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกทักษะจึงมีความสำคัญมาก (วิไลพร ภูมิเขตร์, 2560) ทั้งนี้ เนื่องจากกระบวนการฝึกทักษะปฏิบัติเป็นกระบวนการหนึ่งในกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนลงมือทำหรือปฏิบัติชิ้นงานหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนเกิดทักษะ คือ ความชำนาญ คล่องแคล่ว หรือปฏิบัติได้อย่างอัตโนมัติ (วิไลวรรณ เชื้ออุ้น, 2543) และหากมีการนำแบบฝึกทักษะมาใช้ร่วมด้วยจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากขึ้น เนื่องจากแบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือประกอบการเรียนการสอน ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะตามที่ผู้สร้างกำหนดไว้ ช่วยลดปัญหาการจัดการเรียนการสอน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญในการเรียนรู้ ช่วยในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน (กุศยา แสงเดช, 2545) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำกระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกทักษะมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระดนตรีในเรื่องของการเป่าขลุ่ยเพียงออของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน และเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ของครูโดยใช้กระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกทักษะ ซึ่งเป็นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะปฏิบัติและสามารถเรียนรู้ดนตรีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกทักษะระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกทักษะ

วิธีดำเนินการวิจัย

เรื่องและรูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสทิงพระวิทยา อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา โดยมีรูปแบบการวิจัยเป็นแบบกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยกลุ่มเดียว ที่มีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One - Group Pretest - Posttest Design) มีลักษณะการทดลอง ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543)

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัย

กลุ่ม			ทดสอบก่อนเรียน		สิ่งทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
E			T ₁		X	T ₂
หมายเหตุ:	เมื่อ	E	แทน	กลุ่มตัวอย่าง		
		T ₁	แทน	ทดสอบก่อนเรียน		
		T ₂	แทน	ทดสอบหลังเรียน		
		X	แทน	การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกทักษะ		

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 - 2/5 โรงเรียนสทิงพระวิทยา อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 4 ห้องเรียน ทั้งหมด 152 คน ซึ่งมีการจัดห้องเรียน แบบคละความสามารถ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 โรงเรียนสทิงพระวิทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 36 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เป็นกลุ่มที่ใช้ในการทดลอง ส่วนนักเรียนที่ใช้ในการทดลองใช้ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจับสลาได้ห้อง 2/5 จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือการวิจัย มีดังต่อไปนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน จำนวน 12 ชั่วโมง
2. แบบฝึกทักษะ เรื่องการเป่าขลุ่ย จำนวน 4 เล่ม ประกอบด้วย
 - 2.1 การจับขลุ่ย
 - 2.2 วิธีเป่าขลุ่ย
 - 2.3 เทคนิคการเป่าขลุ่ย
 - 2.4 การระบายลม

3. แบบประเมินทักษะการปฏิบัติการเป่าขลุ่ยเพียงออการสร้างแบบวัดทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินแบบรูบริก (Rubrics) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตามความสำคัญของการฝึกทักษะ

การเป่าขลุ่ยเพียงออน้ำหนักของคะแนนเป็น 4 3 2 และ 1 เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมกาปฏิบัติ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2562)

เกณฑ์การแปรผลระดับคุณภาพ

- 4 คะแนน หมายถึง ดีมาก
- 3 คะแนน หมายถึง ดี
- 2 คะแนน หมายถึง พอใช้
- 1 คะแนน หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การสรุปผลการประเมินนักเรียนที่ได้ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป ถือว่าผ่าน

- คะแนนรวม 14 - 16 หมายถึง ดีมาก
- คะแนนรวม 11 - 13 หมายถึง ดี
- คะแนนรวม 8 - 10 หมายถึง พอใช้
- คะแนนรวม 4 - 7 หมายถึง ปรับปรุง

4. แบบสอบถามความพึงพอใจมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้ โดยการศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา และศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนสทิงพระวิทยา อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ขึ้น จำนวน 4 แผน รวม 12 ชั่วโมงเรียน และแบบฝึกทักษะ 4 เล่ม แล้วนำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสม ซึ่งกำหนดเกณฑ์การประเมิน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

- 5 คะแนน หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง เหมาะสมมาก
- 3 คะแนน หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง เหมาะสมน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปรผลประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

- 4.50 - 5.00 ระดับความเหมาะสม มากที่สุด
- 3.50 - 4.49 ระดับความเหมาะสม มาก
- 2.50 - 3.49 ระดับความเหมาะสม ปานกลาง
- 1.50 - 2.49 ระดับความเหมาะสม น้อย
- 1.00 - 1.49 ระดับความเหมาะสม น้อยที่สุด

จากการนำผลคะแนนการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการปฏิบัติ ร่วมกับแบบฝึกทักษะปฏิบัติขลุ่ยเพียงออน้ำหนักจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ไปคำนวณหาค่าเฉลี่ย พบว่า ค่าความเหมาะสม แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกทักษะปฏิบัติขลุ่ยเพียงออน้ำหนัก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) ด้านองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะปฏิบัติขลุ่ยเพียงออน้ำหนัก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) ด้านสื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) และด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมิน

2. แบบประเมินทักษะการปฏิบัติการเป่าขลุ่ยเพียงออโดยการหาค่า IOC นำข้อมูลที่ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item - Objective Congruence หรือ IOC) อยู่ระหว่าง 0.00 - 1.00 แล้วเลือกแบบประเมินทักษะการปฏิบัติการเป่าขลุ่ยเพียงออที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และปรับปรุงข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่าเกณฑ์ให้มีคะแนนผ่านเกณฑ์ ซึ่งปรากฏว่าแบบประเมินทักษะการปฏิบัติการเป่าขลุ่ยเพียงออที่สร้างขึ้นมีค่าความเที่ยงตรงตั้งแต่ .67 - 1.00 จำนวน 30 ข้อ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

3. แบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับมี 10 ข้อ โดยมีเกณฑ์ในการวัดหรือประเมินความพึงพอใจ ซึ่งจะแบ่งความรู้สึกออกเป็น 5 ช่วงหรือ 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

เกณฑ์การพิจารณาระดับความพึงพอใจของผู้เรียน แปลความหมายจากค่าเฉลี่ยตามน้ำหนักคะแนนที่คำนวณได้จำแนกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

4.51 - 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

นำแบบสอบถามความพึงพอใจเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาค่าความตรงโดยการหาค่า IOC นำข้อมูลที่ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item - Objective Congruence หรือ IOC) อยู่ระหว่าง 0.00 - 1.00 แล้วเลือกแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) และปรับปรุงข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่าเกณฑ์ ให้มีคะแนนผ่านเกณฑ์ ซึ่งปรากฏว่าแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นมีค่าความเที่ยงตรงตั้งแต่ .67 - 1.00 แล้วนำแบบสอบถามความพึงพอใจไปให้ประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง Try out จำนวน 30 ตัวอย่าง วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นจากสูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) แบบสอบถามความพึงพอใจจะต้องมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาไม่ต่ำกว่า .700 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่มีความเชื่อถือได้ (Cronbach, L. J., 1990) ทั้งนี้ แบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 เมื่อแบบสอบถามผ่านเกณฑ์จึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1) นักเรียนทำแบบประเมินทักษะการปฏิบัติการเป่าขลุ่ยเพียงออ (Pretest) ก่อนจัดการเรียนรู้ บันทึกคะแนน
- 2) ทำการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกทักษะกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 36 คน ใช้เวลาสอนจำนวน 12 ชั่วโมง
- 3) ให้ผู้เรียนทำแบบประเมินทักษะการปฏิบัติการเป่าขลุ่ยเพียงออชุดเดิม (Post - test) บันทึกคะแนน หลังจากนั้นให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะเป่าขลุ่ยเพียงออด้วยกระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกทักษะและบันทึกค่าที่ได้ลงบน excel sheet แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

นำคะแนนจากแบบประเมินทักษะการปฏิบัติการเป่าขลุ่ยเพียงออ Pretest และ Posttest ไปวิเคราะห์ทางสถิติหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบค่าที (T - test dependent) ส่วนการวิเคราะห์ความพึงพอใจผู้วิจัยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปตาราง

ผลการวิจัย

การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกทักษะปรากฏผลการวิจัยตามตาราง 1 - 2 ดังนี้

1. การเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติเป่าขลุ่ยเพียงออโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกทักษะระหว่างก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบทักษะปฏิบัติเป่าขลุ่ยเพียงออโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกทักษะระหว่างก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้

ทักษะปฏิบัติ เป่าขลุ่ย	N	$\bar{X}$	S.D.	Correlation	Sig.	t	Sig. (2 - tailed)
ก่อนเรียน	36	17.03	2.94	.193	.258	-66.943	.000
หลังเรียน	36	64.47	3.69				

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะปฏิบัติการเป่าขลุ่ยเพียงออโดยใช้กระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2. ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออด้วยกระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกทักษะ

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจที่มีต่อทักษะปฏิบัติการเป่าขลุ่ยเพียงออด้วยการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกทักษะ

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.	นักเรียนชอบทำแบบฝึกการเป่าขลุ่ยเพียงออ	4.78	0.42	มากที่สุด
2.	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน	4.83	0.38	มากที่สุด
3.	นักเรียนชอบที่ได้ฝึกปฏิบัติจากเครื่องดนตรีจริง	4.86	0.35	มากที่สุด
4.	นักเรียนฝึกซ้อมการเป่าขลุ่ยเพียงออทุกวัน	4.39	0.49	มาก
5.	นักเรียนชอบฟังเพลงที่ครูนำมาสอน	4.64	0.49	มากที่สุด
6.	นักเรียนชอบฟังเพลงแล้วตอบคำถามครู	4.61	0.49	มากที่สุด
7.	นักเรียนรู้สึกว่าการจัดการเรียนรู้แต่ละขั้นมีความเหมาะสมกับเวลา	4.75	0.44	มากที่สุด
8.	นักเรียนรู้สึกว่าการจัดการเรียนรู้มีความสนุกสนาน น่าสนใจ	4.81	0.40	มากที่สุด
9.	นักเรียนรู้สึกว่าการจัดการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.89	0.32	มากที่สุด
10.	นักเรียนพอใจที่ได้เรียนรู้การเป่าขลุ่ยเพียงออ	4.83	0.38	มากที่สุด
ภาพรวม		4.74	0.44	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะการเป่าขลุ่ยด้วยกระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกโดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.74, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจ 3 อันดับแรก ได้แก่ มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง มากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.89, S.D. = 0.32) รองลงมา ได้แก่ นักเรียนชอบที่ได้ฝึกปฏิบัติจากเครื่องดนตรีจริง

มากที่สุด ($\bar{x} = 4.86$, S.D. = 0.35) นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน และนักเรียนพอใจที่ได้เรียนรู้ การเป่าขลุ่ยเพียงออ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.83$, S.D. = 0.38)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะปฏิบัติการเป่าขลุ่ยเพียงออโดยใช้กระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกทักษะ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ อาจเป็นผลเนื่องมาจากการที่นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการ ใช้กระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกทักษะปฏิบัติ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งให้นักเรียนได้เรียนรู้เพื่อหา ความรู้เพิ่มเติมหลังจากได้เรียนรู้เนื้อหาผ่านไปแล้วด้วยตนเองโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วนย่อย ที่มีความต่อเนื่องเป็น ลำดับขั้นที่จะให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ สอดคล้องกับงานศึกษาของ วันวิสาข์ ภูมิสายดอน พบว่า ลักษณะของ การฝึกปฏิบัติตามรูปแบบมีการเรียงลำดับขั้นตอน จากง่ายไปหายากให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของ ผู้เรียน มีเนื้อหาตรง จัดกิจกรรมให้หลากหลายเพื่อดึงดูดความสนใจ และเกิดประสิทธิภาพในการเรียน ซึ่งในการวิจัย ครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดทำแบบฝึกทักษะเพื่อให้ง่ายต่อการฝึกปฏิบัติของนักเรียน (วันวิสาข์ ภูมิสายดอน, 2560) และ สอดคล้องกับงานศึกษาของ สุรเชษฐ์ เปล่งประดับ และเก็ดถวา บุญปรากฏ ได้เปรียบเทียบทักษะการเป่าขลุ่ย เพียงออระหว่างหลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ซึ่ง พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ โดยใช้ชุดฝึกทักษะปฏิบัติหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 เช่นเดียวกัน (สุรเชษฐ์ เปล่งประดับ และเก็ดถวา บุญปรากฏ, 2566) ส่วนการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ทักษะการเป่าขลุ่ยด้วยกระบวนการ ปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกโดยภาพรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอน ทักษะปฏิบัติโดยใช้กระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกที่ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ เป็นรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับ การนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ในการปฏิบัติทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ มีลำดับขั้นตอนในการจัด กระบวนการเรียนรู้อย่างเหมาะสมเป็นไปทำขั้นตอนอย่างมีแบบแผน นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นที่เกิดจาก การเรียนรู้โดยใช้ความคิดในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งเกิดความสุขสนุกสนานอีกด้วย ส่วนที่ได้คะแนนน้อยที่สุด คือ นักเรียนฝึกซ้อมการเป่าขลุ่ยเพียงออทุกวัน ถึงแม้จะมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดก็ตาม แต่ส่วนหนึ่งนักเรียน จะต้องฝึกซ้อมการเป่าขลุ่ยทุกวัน อาจทำให้นักเรียนเกิดการเบื่อหน่ายหรืออาจส่งเสริมการกระทำซ้ำ ๆ อยู่ทุกวัน จนเกิดทักษะปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (นพชัย อุปชิต, 2558) ที่มีผลการวิจัย พบว่า ชุดฝึกทักษะดนตรีตามแนวคิดของซูซูกิ เรื่องการเป่าขลุ่ยเพียงออ นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ในการฝึกปฏิบัติการเป่าขลุ่ยซ้ำ ๆ กันจนเกิดความชำนาญ และมีโมเดลต้นแบบในการปฏิบัติตามขั้นตอนแต่ละกิจกรรม

สรุป/ข้อเสนอแนะ

นักเรียนมีทักษะปฏิบัติการเป่าขลุ่ยเพียงออโดยใช้กระบวนการปฏิบัติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และ ในการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะการเป่าขลุ่ยด้วยกระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกโดย ภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้หากมีกระบวนการปฏิบัติ หรือเทคนิค ที่สำคัญจะส่งผลต่อการพัฒนาทักษะปฏิบัติของนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำหรับข้อเสนอแนะจากการวิจัย จากผลการวิจัย ที่พบว่า นักเรียนฝึกซ้อมการเป่าขลุ่ยเพียงออทุกวัน ได้คะแนนน้อยที่สุดถึงแม้จะอยู่ในระดับมาก ที่สุดก็ตาม ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การที่นักเรียนมาฝึกซ้อมการเป่าขลุ่ยทุกวันยังไม่ได้รับความพึงพอใจเท่าที่ควร ในการนี้ครูควรมีการควบคุมให้นักเรียนได้รับการฝึกซ้อมการเป่าขลุ่ยทุกวัน และครูต้องมีการจัดการบริหารเวลาใน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและคอยดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึงเมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือ และ ควบคุมชั้นเรียนให้อยู่ในขอบเขตเนื่องจากการเรียนที่ต้องฝึกปฏิบัติในการเป่าขลุ่ยที่อาจรบกวนการจัด การเรียนการสอนในรายวิชาอื่นได้ ส่วนข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ในการจัดการเรียนรู้ที่ใช้

กระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกทักษะ เรื่องการเป่าขลุ่ยเพียงออสามารถพัฒนาทักษะปฏิบัติ รวมถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ ดังนั้น ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กระบวนการปฏิบัติร่วมกับแบบฝึกทักษะในเนื้อหาอื่น ๆ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

เอกสารอ้างอิง

- กุศยา แสงเดช. (2545). คู่มือการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: แม็ค.
- จรัญ กาญจนประดิษฐ์. (2554). ขลุ่ยเพียงออ. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธรรณ หินอ่อน. (2557). การประสมวงดนตรีไทย. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นพชัย อุชิต. (2558). ผลการใช้ชุดฝึกทักษะดนตรีไทยตามแนวคิดซูกิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องเสียงสอขลุ่ยเพียงออ. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชิต ฤทธิ์เจริญ. (2562). เกณฑ์การให้คะแนน: เครื่องมือสำหรับครูเพื่อประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เที่ยงตรงและยุติธรรม. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ, 12(1), 1 - 16.
- โรงเรียนสทิงพระวิทยา. (2564). การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระศิลปะ. สงขลา: โรงเรียนสทิงพระวิทยา.
- วรรณกร สุวรรณวงศ์. (25 กรกฎาคม 2564). ปัญหาการเรียนการสอนรายวิชากลุ่มสาระศิลปะ รายวิชาดนตรีของโรงเรียนสทิงพระวิทยา. (รพพร พุโล, ผู้สัมภาษณ์)
- วันวิสาข์ ภูมิสายดอน. (2560). การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies). ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิไลพร ภูมิเขตร์. (2560). การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออโดยใช้กระบวนการปฏิบัติประกอบแบบฝึกทักษะ. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิไลวรรณ เชื้ออ่อน. (2543). แผนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการเรื่องการทำความสะดวกใส่ผ้ากลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ใน รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560 - 2579. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุระเชษฐ์ เปล่งประดับ และเก็ดดา บุญปราการ. (2566). การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออโดยใช้ชุดฝึกทักษะปฏิบัติของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหน้าควนลัง (ราษฎร์สามัคคี) อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. สงขลา: สำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing. (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers.